

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

20 ноември 2023 г.

12:00 ч.

СТАТИСТИКА НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ФОНДОВЕ¹

Септември 2023 г.

Към края на септември 2023 г. **активите, управлявани от местните и чуждестранните инвестиционни фондове**^{2,3,4}, които осъществяват дейност в България, възлизат на 9004.4 млн. лева. Техният размер се увеличава с 827.6 млн. лева (10.1%) в сравнение със септември 2022 г. (8176.8 млн. лева) и със 119.6 млн. лева (1.3%) спрямо юни 2023 г. (8884.8 млн. лева).

Като процент от БВП⁵ **общият размер на активите на местните и чуждестранните инвестиционни фондове** към септември 2023 г. е 4.8%, при 4.9% от БВП към септември 2022 г. и 4.8% към края на второ тримесечие на 2023 г.

1. Размер и структура на активите

Към края на септември 2023 г. **активите на местните инвестиционни фондове** достигат 2902.5 млн. лева, като спрямо същия месец на 2022 г. (2645.4 млн. лева) те се увеличават с 257.1 млн. лева (9.7%). В сравнение с юни 2023 г. (2821.8 млн. лева) активите се увеличават с 80.7 млн. лева (2.9%).

Към края на трето тримесечие на 2023 г. **активите на фондовете, инвестиращи в акции**, се увеличават с 356.4 млн. лева (26.5%) до 1698.6 млн. лева при 1342.3 млн. лева към септември 2022 г., а тези на **балансираните фондове и фондовете инвестиращи в недвижими имоти** намаляват с 47.5 млн. лева (10.5%) до 405.6 млн. лева при 453.2 млн. лева към края на септември 2022 г. Спрямо юни 2023 г. **активите на фондовете, инвестиращи в акции**, се увеличават с 85.2 млн. лева (5.3%), а на **балансираните фондове и фондовете инвестиращи в недвижими имоти и други** се увеличават с 4.3 млн. лева (1.1%). Средствата, управлявани от **фондовете, инвестиращи в облигации**, намаляват на годишна база с 51.7 млн. лева (6.1%) до 798.3 млн. лева към септември 2023 г. (850 млн. лева към края на септември 2022 г.). В сравнение с юни 2023 г. активите на **фондовете, инвестиращи в облигации**, намаляват с 8.8 млн. лева (1.1%).

Към края на септември 2023 г. относителният дял на активите на **фондовете, инвестиращи в акции** от общия размер на **активите на местните инвестиционни фондове** е 58.5%, при 50.7% към септември 2022 г. и 57.2% към юни 2023 г. **Фондовете, инвестиращи в облигации**, притежават 27.5% от общата сума на активите към септември 2023 г. при относителен дял от 32.1% към септември 2022 г. и 28.6% към юни 2023 г.

¹ В обхвата на инвестиционните фондове не са включени акционерните дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ), секюритизирани недвижими имоти.

² Разделянето на инвестиционните фондове според вида и инвестиционната им политика е извършено съгласно Регламент № 1073/2013 на Европейската централна банка от 18.10.2013 г., относно статистиката на активите и пасивите на инвестиционните фондове и други нормативни документи на ЕЦБ.

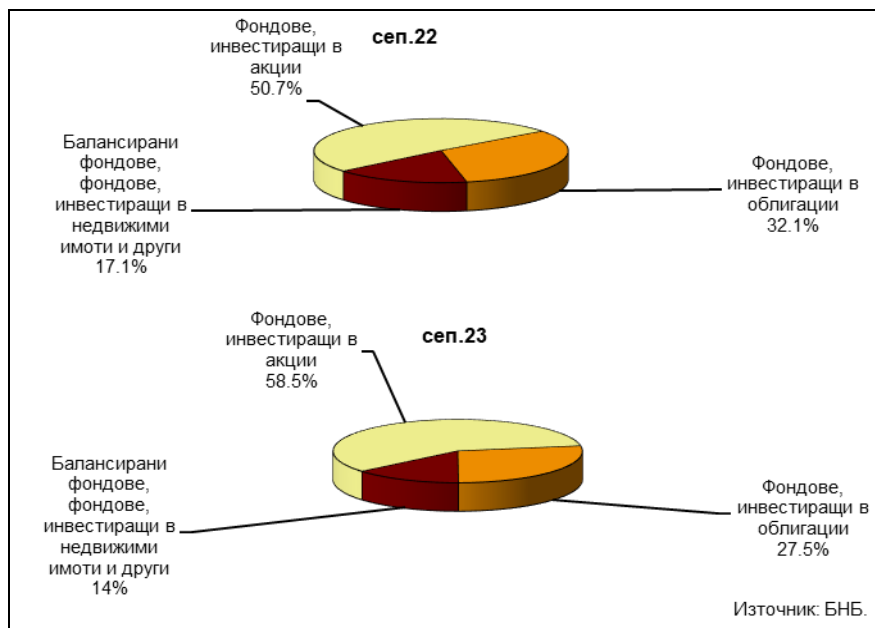
³ Предварителни данни за септември 2023 г. Пълният комплект от таблици за статистиката на инвестиционните фондове и прессъобщението се намират на интернет страницата на БНБ в раздел *Статистика / Други финансови институции / Инвестиционни фондове*.

⁴ В обхвата на инвестиционните фондове, с данните за четвърто тримесечие на 2021г. са включени алтернативните инвестиционни фондове от второ тримесечие на 2021г.

⁵ При БВП в размер на 186 943 млн. лева за 2023 г. (прогноза на БНБ) и 167 809 млн. лева за 2022 г. (данни на НСИ от 19.10.2023 г.).

Активи на местните инвестиционни фондове
Структура по видове според инвестиционната политика

Графика 1

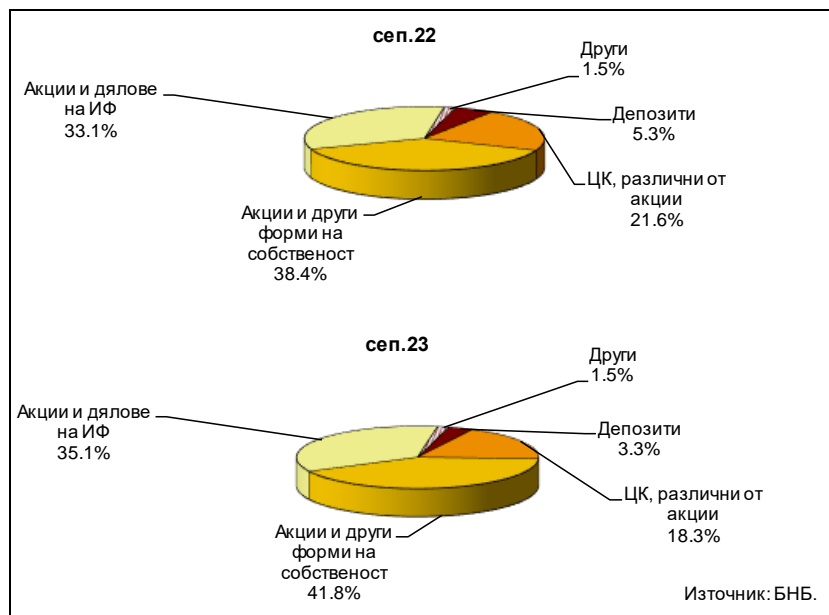

По отношение на **инструментите**, включени в портфейлите на *местните инвестиционни фондове*, към септември 2023 г. спрямо същия месец на 2022 г. инвестициите в *акции и други форми на собственост* се увеличават със 197.6 млн. лева (19.4%) до 1213.9 млн. лева, тези в *акции/дялове на ИД и ДФ* се увеличават със 143.7 млн. лева (16.4%) до 1019.5 млн. лева, а средствата, вложени в *ценни книжа, различни от акции*, намаляват с 42.2 млн. лева (7.4%) до 529.9 млн. лева. В сравнение с юни 2023 г. инвестициите в *акции и други форми на собственост* се увеличават с 63.5 млн. лв. (5.5%), тези в *акции/дялове на ИД и ДФ* – с 16.5 млн. лв. (1.6%), а средствата вложени в *ценни книжа, различни от акции* се увеличават с 14.4 млн. лева (2.8%). Към края на септември 2023 г. най-големи относителни дялове в общата стойност на активите имат *акциите и другите форми на собственост* – 41.8%, следвани от *акции/дялове на ИД и ДФ* – 35.1% и *ценни книжа, различни от акции* – 18.3%, при съответно 38.4% за *акциите и другите форми на собственост*, 33.1% за *акции/дялове на ИД и ДФ* и 21.6% за *ценни книжа, различни от акции* към края на септември 2022 г. Към юни 2023 г. най-големи относителни дялове в общата стойност на активите също имат *акции и други форми на собственост* – 40.8%, следвани от *акции/дялове на ИД и ДФ* – 35.5% и *ценни книжа, различни от акции* – 18.3%.

Активи на местните инвестиционни фондове

Структура по инструменти

Графика 2

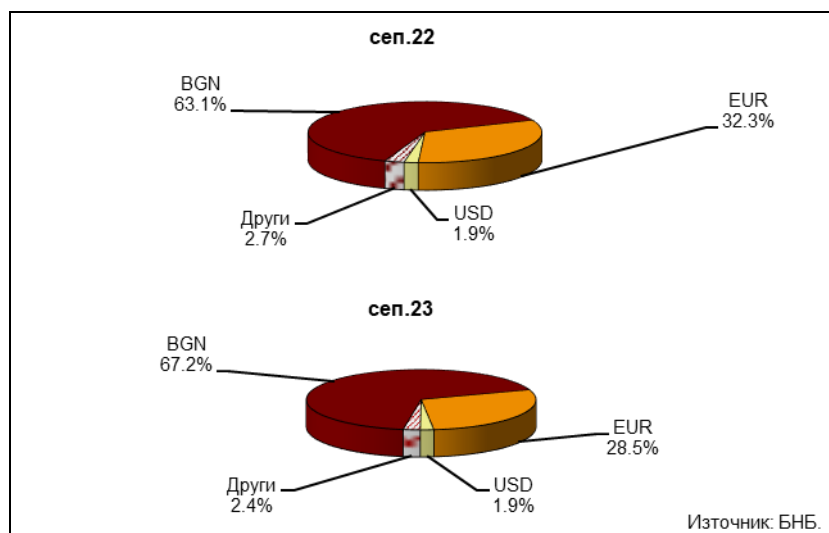

Към края на трето тримесечие на 2023 г. основен дял във **валутната структура** на активите на *местните инвестиционни фондове* имат средствата, деноминирани в **български лева** – 67.2% и в **евро** – 28.5%, при съответно 63.1% и 32.3% към септември 2022 г. Към юни 2023 г. активите, деноминирани в **български лева** са 66.9%, а тези в **евро** – 28.8%.

Активи на местните инвестиционни фондове

Структура по валути

Графика 3

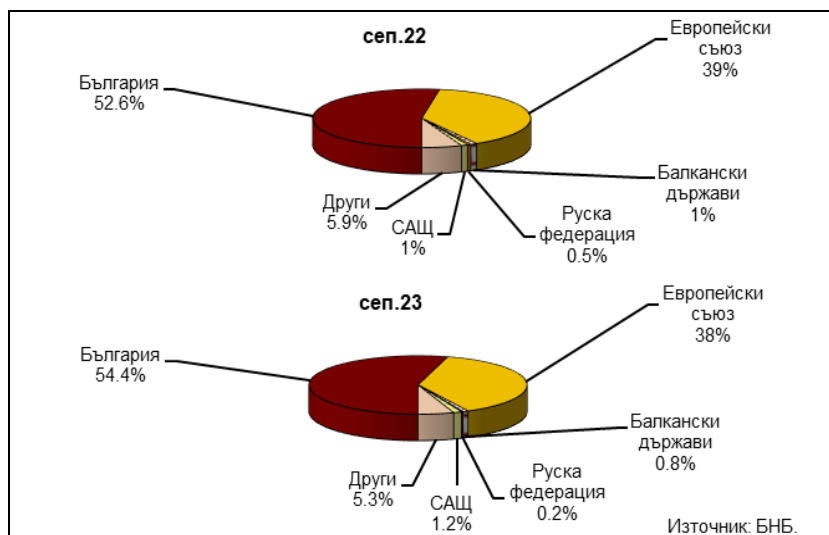
Географската структура на ценните книжа⁶ в активите на *местните инвестиционни фондове* показва, че към септември 2023 г. инвестициите в България се увеличават на годишна база с 207.1 млн. лева (16%) до 1503.6 млн. лева при 1296.5 млн. лева към края на септември 2022 г., а в останалите държави от Европейския съюз⁶ – с 89.6 млн. лева (9.3%) до 1050.5 млн. лева при 960.9 млн. лева към края на септември 2022 г. В сравнение с юни 2023 г. инвестициите в България се увеличават с 82.9 млн. лева (5.8%), а в останалите

⁶ Ценните книжа включват: ценни книжа, различни от акции (AF.33), акции и други форми на собственост (AF.51) и акции и дялове, емитирани от инвестиционни дружества (ИД) и договорни фондове (ДФ) (AF.52).

държави от Европейския съюз – с 8.8 млн. лева (0.8%). Относителният дял на активите на инвестиционните фондове в ценни книжа, емитирани от резиденти, е 54.4% към септември 2023 г. при 52.6% към края на септември 2022 г. и 53.2% към юни 2023 г. Относителният дял на активите на инвестиционните фондове в ценни книжа, емитирани от резиденти на останалите държави от Европейския съюз към септември 2023 г. е 38% при 39% към края на септември 2022 г. и 39% към юни 2023 година.

Ценни книжа, притежавани от местните инвестиционни фондове Географска структура

Графика 4

2. Размер и структура на пасивите

Към края на септември 2023 г. **привлечените от резиденти средства в чуждестранните инвестиционни фондове** са 6101.9 млн. лева. Спрямо същия месец на 2022 г. (5531.4 млн. лева), те се увеличават с 570.5 млн. лева (10.3%). В сравнение с края на юни 2023 г. (6062.9 млн. лева) размерът на пасивите на **чуждестранните инвестиционни фондове** към резиденти на България се увеличава с 38.9 млн. лева (0.6%).

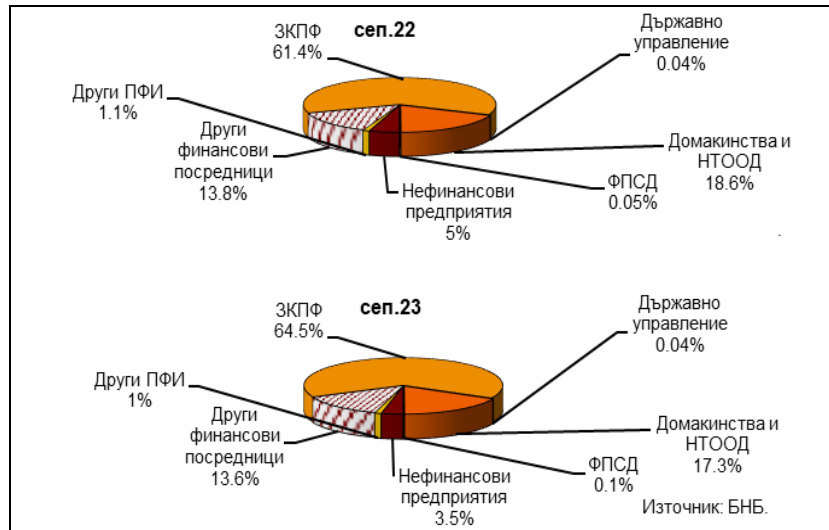
По институционални сектори към края на трето тримесечие на 2023 г. задълженията на **чуждестранните инвестиционни фондове** към сектор **Застрахователни компании и пенсионни фондове** се увеличават с 538.2 млн. лева (15.8%) до 3935.4 млн. лева при 3397.2 млн. лева към септември 2022 г. Пасивите към сектор **Домакинства и нетърговски организации, обслужващи домакинства**, се увеличават с 23.5 млн. лева (2.3%) до 1055 млн. лева към септември 2023 г. при 1031.5 млн. лева към края на трето тримесечие на 2022 г. Спрямо юни 2023 г. пасивите на **чуждестранните инвестиционни фондове** към сектор **Застрахователни компании и пенсионни фондове** се увеличават с 40.1 млн. лева (1%), а задълженията към сектор **Домакинства и нетърговски организации, обслужващи домакинства** намаляват с 14.7 млн. лева (1.4%). Основни инвеститори в **чуждестранните инвестиционни фондове** към края на септември 2023 г. са **Застрахователните компании и пенсионните фондове** (64.5%) и **Домакинствата и нетърговските организации, обслужващи домакинствата** (17.3%). Към края на септември 2022 г. относителните дялове на двата сектора са съответно 61.4% и 18.6%, а към юни 2023 г. – 64.2% и 17.6%.

⁶ От февруари 2020 г. Европейският съюз не включва Обединеното кралство.

Привлечени средства на резиденти в чуждестранните инвестиционни фондове

Структура по институционални сектори

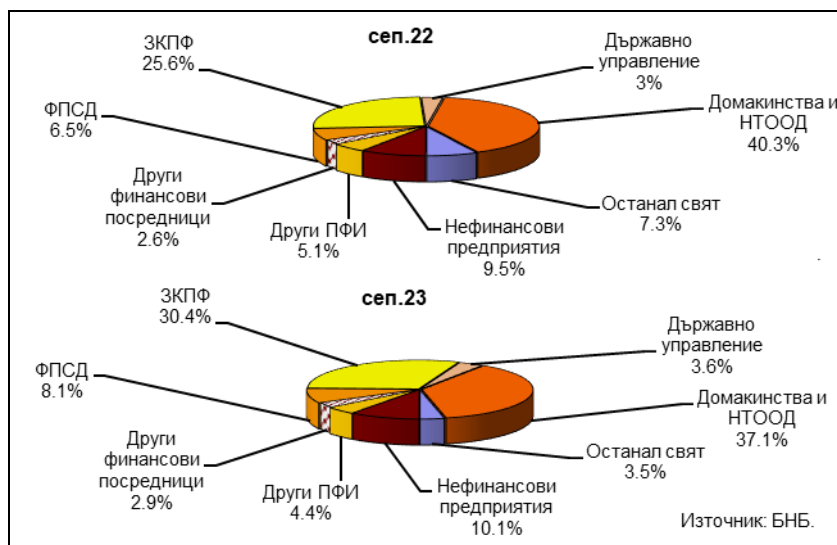
Графика 5

Към края на септември 2023 г. **пасивите на местните инвестиционни фондове** са 2902.5 млн. лева, като размерът на собствения им капитал е 2893.1 млн. лева. Към края на трето тримесечие на 2023 г. задълженията на **местните инвестиционни фондове** в собствения капитал към **резиденти** са 2792.2 млн. лева (96.5%), а към сектор *Останал свят* – 100.8 млн. лева (3.5%). Спрямо септември 2022 г. пасивите в собствения капитал към **резиденти** се увеличават с 354.3 млн. лева (14.5%), а към **нерезиденти** (сектор *Останал свят*) намаляват с 92 млн. лева (47.7%). **По институционални сектори** към септември 2023 г. спрямо същия месец на предходната година задълженията на **местните инвестиционни фондове** към резиденти в сектор *Застрахователни компании и пенсионни фондове* се увеличават с 203.6 млн. лева (30.2%) до 878.1 млн. лева, а към сектор *Домакинства и нетърговски организации, обслужващи домакинства* се увеличава с 11.7 млн. лева (1.1%) до 1072 млн. лева. Спрямо юни 2023 г. задълженията на **местните инвестиционни фондове** в собствения капитал към **резиденти** се увеличават с 83.3 млн. лева (3.1%), а към **нерезиденти** намаляват с 2.5 млн. лева (2.4%). **По институционални сектори** към септември 2023 г. спрямо края на предходното тримесечие пасивите на **местните инвестиционни фондове** към резиденти в сектор *Застрахователни компании и пенсионни фондове* нарастват с 23.6 млн. лева (2.8%), а задълженията към резиденти в сектор *Домакинства и нетърговски организации, обслужващи домакинствата* нарастват с 12.5 млн. лева (1.2%).

**Собствен капитал на местните инвестиционни фондове
Структура по институционални сектори**

Графика 6

Към края на септември 2023 г. с най-големи относителни дялове в собствения капитал **на местните инвестиционни фондове** са резидентните сектори *Домакинства и НТООД* (37.1%), *Застрахователни компании и пенсионни фондове* (30.4%) и *Нефинансови предприятия* (10.1%). Най-големите относителни дялове към септември 2022 г. са съответно 40.3% за сектор *Домакинства и НТООД*, 25.6% за сектор *Застрахователни компании и пенсионни фондове* и 9.5% за сектор *Нефинансови предприятия*. Относителният дял на сектор *Останал свят (нерезиденти)* е 3.5% от общия размер на собствения капитал към септември 2023 г. при относителен дял 7.3% към края на септември 2022 г. и 3.7% към юни 2023 г.

СТАТИСТИКА НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ФОНДОВЕ

АКТИВИ

УПРАВЛЯВАНИ СРЕДСТВА ОТ ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ФОНДОВЕ ПО ВИДОВЕ ФОНДОВЕ ^{1,2,3}

Таблица 1

Вид фонд	Брой фондове			Управлявани средства в млн. лв.		
	30.IX.2022 г.	30.VI.2023 г.	30.IX.2023 г.	30.IX.2022 г.	30.VI.2023 г.	30.IX.2023 г.
Инвестиционни фондове – общо	1511	1513	1459	8176.8	8884.8	9004.4
Чуждестранни инвестиционни фондове	1354	1362	1307	5531.4	6062.9	6101.9
Местни инвестиционни фондове – общо	157	151	152	2645.4	2821.8	2902.5
Фондове, инвестиращи в акции	96	97	97	1342.3	1613.4	1698.6
Фондове, инвестиращи в облигации	28	25	25	850.0	807.0	798.3
Балансирани фондове, фондове, инвестиращи в недвижими имоти и други	33	29	30	453.2	401.3	405.6

Предварителни данни за септември 2023 г.

Източници: При местните инвестиционни фондове данните се събират от управляващите дружества и инвестиционните дружества от затворен тип. За чуждестранните инвестиционни фондове данните обхващат пасивите на чуждестранни инвестиционни фондове към местни лица, като източник на информация са местните банки, небанкови финансови институции, застрахователни компании и пенсионни фондове, институции от сектор Държавно управление и нефинансови предприятия, които инвестират в ценни книжа без посредничество на местно лице инвестиционен посредник.

¹ В обхвата на инвестиционните фондове не са включени акционерните дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ), секюритизирани недвижими имоти, които ще бъдат предмет на отделно отчитане.

² Разделянето на инвестиционните фондове в представените групи е извършено в съответствие с Регламент № 1073/2013 на Европейската централна банка от 18.10.2013 г. относно статистиката на активите и пасивите на инвестиционните фондове и други нормативни документи на ЕЦБ. В съответствие с тези изисквания разпределението се прави на основата на първоначално обявената инвестиционна политика в Проспектите за публично предлагане на дялове и структурата на портфейла по категория активи, както следва:

Фондовете инвестиращи в акции, инвестират основно в *акции и други форми на собственост и финансови деривати* (рискови активи);

Фондовете, инвестиращи в облигации инвестират основно в *ценни книжа, различни от акции и депозити* (нерискови активи);

Балансирани фондове инвестират приблизително по равно в рискови и нерискови активи;

Фондовете, инвестиращи в недвижими имоти и други инвестират основно в *нефинансови и други активи*.

³ В обхвата на инвестиционните фондове, с данните за четвърто тримесечие на 2021г. са включени алтернативните инвестиционни фондове от второ тримесечие на 2021г.

СТРУКТУРА НА АКТИВИТЕ НА МЕСТНИТЕ ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ ПО ИНСТРУМЕНТИ И ВАЛУТИ

Таблица 2

(млн. лв.)

АКТИВИ НА МЕСТНИТЕ ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ ^{1,3} Структура по инструменти и валути	30.09.22 г.	31.12.22 г.	31.03.23 г.	30.06.23 г.	30.09.23 г.
По инструменти	2 645.4	2 765.8	2 772.4	2 821.8	2 902.5
Парични средства в каса (AF.21)	1.7	3.6	3.3	3.2	4.4
Депозити (AF.22 + AF.29)	141.1	137.1	100.3	107.2	95.3
Ценни книжа, различни от акции (AF.33)	572.1	565.7	511.1	515.5	529.9
Акции и други форми на собственост (AF.51)	1 016.3	1 108.9	1 122.3	1 150.4	1 213.9
Акции/дялове на ИД и ДФ (AF.52) ²	875.7	913.3	998.9	1 002.9	1 019.5
Нефинансови активи (AN)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Финансови деривати (AF.34)	0.0	0.0	2.6	2.6	2.0
Други активи (AF.7)	18.6	16.9	12.4	19.8	12.5
Кредити (AF.4)	19.9	20.4	21.6	20.1	25.1
По валути	2 645.4	2 765.8	2 772.4	2 821.8	2 902.5
BGN	1 669.1	1 786.5	1 849.8	1 887.0	1 951.6
EUR	853.8	854.5	798.6	811.6	827.0
USD	51.2	52.2	52.9	54.0	54.8
Други	71.3	72.6	71.2	69.3	69.2

Предварителни данни за септември 2023 г.

Източници: Управляващите дружества и инвестиционните дружества от затворен тип.

¹ В обхвата на инвестиционните фондове не са включени акционерните дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ), секюритизирани недвижими имоти, които ще бъдат предмет на отделно отчитане.

² Акции и дялове, емитирани от инвестиционните дружества (ИД) и договорните фондове (ДФ).

³ В обхвата на инвестиционните фондове, с данните за четвърто тримесечие на 2021г. са включени алтернативните инвестиционни фондове от второ тримесечие на 2021г.

СТРУКТУРА НА ПОРТФЕЙЛА ОТ ЦЕННИ КНИЖА В АКТИВА НА МЕСТНИТЕ ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

Таблица 3
(млн. лв.)

АКТИВИ НА МЕСТНИТЕ ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ ^{1,5} Структура на портфейла от ценни книжа	30.09.22 г.	31.12.22 г.	31.03.23 г.	30.06.23 г.	30.09.23 г.
По групи страни ²	2464.1	2587.9	2632.3	2668.9	2763.3
България	1296.5	1419.4	1394.6	1420.6	1503.6
Европейски съюз ³	960.9	955.2	1023.1	1041.7	1050.5
Балкански държави ⁴	24.9	25.7	23.7	22.9	23.3
Руска федерация	12.1	8.6	6.4	6.1	6.0
САЩ	23.9	29.9	31.5	30.6	33.8
Други	145.8	149.0	153.0	147.0	146.2
По институционални сектори	2464.1	2587.9	2632.3	2668.9	2763.3
Нефинансови предприятия (S.11)	483.5	531.8	545.0	584.4	631.3
Други ПФИ (S.122)	45.4	46.4	50.8	54.7	55.2
Други финансови посредници (S.123)	533.0	554.2	542.6	537.6	563.7
Финансови предприятия със спомагателна дейност (S.124)	171.6	221.2	240.6	226.9	237.3
Застрахователни компании и пенсионни фондове (S.128 + S.129)	3.1	4.4	4.4	5.6	5.2
Държавно управление (S.13)	59.9	61.4	11.1	11.3	10.9
Сектор <i>Останал свят</i> (S.2)	1167.6	1168.5	1237.6	1248.2	1259.7

Предварителни данни за септември 2023 г.

Източници: Управляващите дружества и инвестиционните дружества от затворен тип.

¹ В обхвата на инвестиционните фондове не са включени акционерните дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ), секюритизиращи недвижими имоти, които ще бъдат предмет на отделно отчитане.² Разпределението по групи страни е по страна на емитент за съответната емисия.³ От февруари 2020 г. Европейският съюз не включва Обединеното кралство.⁴ Включва Турция, Сърбия, Черна гора, Македония, Албания и Босна и Херцеговина.⁵ В обхвата на инвестиционните фондове, с данните за четвърто тримесечие на 2021г. са включени алтернативните инвестиционни фондове от второ тримесечие на 2021г.

СТАТИСТИКА НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ФОНДОВЕ

ПАСИВИ

СТРУКТУРА НА ПАСИВИТЕ НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ФОНДОВЕ ПО ИНСТИТУЦИОНАЛНИ СЕКТОРИ

Таблица 4
(млн. лв.)

ПАСИВИ НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ФОНДОВЕ ^{1,2}	Институционален сектор по ЕСС*2010	30.09.22 г.			30.06.23 г.			30.09.23 г.		
		ОБЩО	Рези- денти	Нерези- денти	ОБЩО	Рези- денти	Нерези- денти	ОБЩО	Рези- денти	Нерези- денти
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ - ОБЩО		8 176.8	7 980.2	196.6	8 884.8	8 779.4	105.4	9 004.4	8 901.3	103.1
<i>Чуждестранни инвестиционни фондове</i>		5 531.4	5 531.4		6 062.9	6 062.9		6 101.9	6 101.9	
<i>Местни инвестиционни фондове</i>		2 645.4	2 448.8	196.6	2 821.8	2 716.5	105.4	2 902.5	2 799.5	103.1
ЧУЖДЕСТРАННИ ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ		5 531.4	5 531.4		6 062.9	6 062.9		6 101.9	6 101.9	
<i>Нефинансови предприятия</i>	(S.11)	277.6	277.6		208.2	208.2		213.4	213.4	
<i>Други ПФИ</i>	(S.122)	58.3	58.3		61.6	61.6		63.9	63.9	
<i>Други финансови посредници</i>	(S.123)	762.0	762.0		822.4	822.4		828.6	828.6	
<i>Финансови предприятия със спомагателна дейност</i>	(S.124)	2.7	2.7		3.4	3.4		3.3	3.3	
<i>Застрахователни компании и пенсионни фондове</i>	(S.128 + S.129)	3 397.2	3 397.2		3 895.3	3 895.3		3 935.4	3 935.4	
<i>Държавно управление</i>	(S.13)	2.1	2.1		2.4	2.4		2.3	2.3	
<i>Домакинства и НТООД</i>	(S.14 + S.15)	1 031.5	1 031.5		1 069.7	1 069.7		1 055.0	1 055.0	
МЕСТНИ ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ		2 645.4	2 448.8	196.6	2 821.8	2 716.5	105.4	2 902.5	2 799.5	103.1
<i>Собствен капитал</i>		2 630.8	2 438.0	192.8	2 812.2	2 708.9	103.3	2 893.1	2 792.2	100.8
<i>Нефинансови предприятия</i>	(S.11)	296.3	249.0	47.3	270.9	269.7	1.2	301.6	293.2	8.4
<i>Други ПФИ</i>	(S.122)	200.9	133.4	67.5	184.2	116.8	67.4	184.2	126.3	57.8
<i>Други финансови посредници</i>	(S.123)	80.6	69.2	11.3	88.7	85.8	2.9	87.5	84.5	3.0
<i>Финансови предприятия със спомагателна дейност</i>	(S.124)	171.3	171.3	0.0	226.9	226.9	0.0	234.6	234.6	0.0
<i>Застрахователни компании и пенсионни фондове</i>	(S.128 + S.129)	707.1	674.5	32.6	854.7	854.6	0.1	878.2	878.1	0.1
<i>Държавно управление</i>	(S.13)	80.2	80.2	0.0	95.7	95.7	0.0	103.6	103.6	0.0
<i>Домакинства и НТООД</i>	(S.14 + S.15)	1 094.4	1 060.3	34.1	1 091.2	1 059.4	31.7	1 103.5	1 072.0	31.5
<i>Заеми</i>		1.3	1.3	0.0	1.1	1.1	0.0	1.1	1.1	0.0
<i>Финансови деривати</i>		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.0
<i>Други</i>		13.3	9.6	3.7	8.4	6.4	2.0	8.2	6.0	2.3

Предварителни данни за септември 2023 г.

Източници: При местните инвестиционни фондове данните се събират от управляващите дружества, инвестиционните дружества от затворен тип и Централния депозитар.

За чуждестранните инвестиционни фондове данните обхващат пасивите на чуждестранни инвестиционни фондове към местни лица, като източник на информация са местните банки, небанкови финансови институции, застрахователни компании и пенсионни фондове, институции от сектор Държавно управление и нефинансови предприятия, които инвестират в ценни книжа без посредничество на местно лице инвестиционен посредник.

¹ В обхвата на инвестиционните фондове не са включени акционерните дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ), секюритизиращи недвижими имоти, които ще бъдат предмет на отделно отчитане.² В обхвата на инвестиционните фондове, с данните за четвърто тримесечие на 2021г. са включени алтернативните инвестиционни фондове от второ тримесечие на 2021г.